

Бояринова Катерина Олександрівна,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
НТУ України «Київський політехнічний інститут» (м. Київ, Україна)

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА МАШИНОБУДУВАННЯ

Запропоновано систему показників оцінювання фінансово-інвестиційної середовищної системи інноваційно орієнтованого підприємства машинобудування у розрізі фаз функціонування (функціональне забезпечення, функціональне відтворення, функціональне розширене відтворення, функціональне інноваційне відтворення, економічна віддача) та складових середовищ: середовища внутрішнього фінансово-інвестиційного забезпечення, бізнес-середовища фінансових відносин, інвестиційно-партнерського середовища, середовища фінансово-економічної безпеки.

Ключові слова: фінансово-інвестиційне забезпечення, система оцінювання, фінансово-інвестиційне середовище, підприємство машинобудування.

Постановка проблеми. Серед проблем розвитку підприємств машинобудування на особливу увагу заслуговує незадовільний стан фінансового забезпечення процесів розвитку. Фінансово-інвестиційна складова функціональності підприємства машинобудування як середовищна система є домінуючим рушієм активізації потоків (фінансових, матеріальних, знань і т.ін.) в організації. Покращення стану цієї середовищної системи насамперед потребує оцінювання середовищ, що її утворюють.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню питань фінансово-інвестиційної складової присвятили свої праці провідні вчені. В основному оцінювання фінансової складової в діяльності інноваційно орієнтованих підприємств пропонується здійснювати під час аналізу інноваційного потенціалу. Зокрема, О.І. Маслак, Л.А. Квятковська зазначають, що оцінювання інноваційного потенціалу підприємства варто проводити на предмет достатності у підприємства фінансово-економічних ресурсів для ефективного забезпечення не лише стратегічної інноваційної, а й поточної виробничої діяльності [1]; Т.І. Кужда використовує фінансово-економічні показники у структурі показників рівня інноваційного потенціалу розвитку підприємства [2]. Фінансово-інвестиційний аспект використовується й під час оцінювання інноваційного розвитку підприємств. Так, Л.О. Волощук до базових показників відносить якісні показники, що описово характеризують рівень розвитку певного явища на підприємстві (наприклад, стійкість фінансового стану, рівень фінансової безпеки, сприйнятливність персоналу до інноваційних змін тощо), та кількісні – рівень придатності основних засобів, власний оборотний капітал, коефіцієнт загальної ліквідності, фінансової незалежності, оборотності сукупних активів, рентабельність сукупних активів, рентабельність власного капіталу, загальна рентабельність діяльності підприємства [3, с. 165; 167] Т.М. Драган, Е.О. Дружиніна включають до системи оцінювання такі показники, як частку НДДКР у інвестиціях, коефіцієнт фінансування інноваційних проектів, частка інвестицій в високі технології в сумі інвестицій на капітальні вкладення, частка інвестицій в технічному переозброєнні та модернізації в сумі інвестицій на капітальні вкладення [4, с. 87-88]. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності розкривається у праці В.В. Зимовеця [5].

Невирішені питання. На наш погляд, потребують подальших досліджень методичні аспекти визначення економічної функціональності підприємств машинобудування за кожним підсередовищем фінансово-інвестиційної середовищної системи.

Метою дослідження є розроблення методичних засад оцінювання фінансово-інвестиційної середовищної системи функціональності інноваційно орієнтованого підприємства машинобудування.

Основні результати дослідження. Оцінювання фінансово-інвестиційної середовищної системи пропонується здійснювати у динаміці функціонування підприємств машинобудування за основним циклом. Функціонування середовищної системи підприємства машинобудування проходить фази, які можна поділити на три групи: 1) забезпечувальну, де відбувається функціональне забезпечення виконання місії та цілей організації; здійснюється операційна діяльність, створюється продукція, готуються інноваційні розробки до комерціалізації та ін.; 2) відтворювальну, що складається з фаз функціональне відтворення → функціональне розширене відтворення → функціональне інноваційне відтворення; 3) зворотного зв'язку або фазу економічної віддачі. Як складові фінансово-інвестиційної середовищної системи підприємства пропонується розглядати такі середовища:

1) середовище внутрішнього фінансово-інвестиційного забезпечення підприємства машинобудування. Це середовище формує умови забезпечення інвестиційної та операційної діяльності фінансово-інвестиційними ресурсами, де акумулюються власні кошти, власні засоби, оборотні кошти, нагромаджуються амортизація, робочий капітал;

2) бізнес-середовище фінансових відносин. Середовище є комплексом умов функціонування підприємства з точки зору фінансових взаємовідносин із постачальниками, клієнтами, кредиторами. Таке середовище формує імідж підприємства у бізнесовій та фінансовій сферах;

3) інвестиційно-партнерське середовище. Визначене середовище акумулює умови для взаємодії з інвесторами та партнерами підприємств машинобудування. Як партнери можуть розглядатися й інші підприємства машинобудування, що беруть участь у спільних проектах;

4) середовище фінансово-економічної безпеки. У зазначеному середовищі формується підґрунтя створення умов забезпечення фінансової безпеки підприємства для зниження рівня фінансової залежності, фінансового ризику, підвищення фінансової стійкості та незалежності.

Для оцінювання фінансово-інвестиційної середовищної системи підприємства можна скористатися комплексом показників визначення ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, фінансової безпеки, оборотності активів, рентабельності та окупності розподілених і адаптованих для оцінювання стану за фазами функціонування підприємства машинобудування.

За фазою забезпечення середовище внутрішнього фінансового забезпечення функціональності підприємства пропонується визначати використовуючи ряд показників, які б характеризували функціональну можливість підприємства до основної діяльності за фінансовою ознакою:

– коефіцієнт забезпеченості запасів власними коштами (цей показник ліквідності може відобразити забезпеченість підприємства власними коштами для подальшої основної діяльності);

– коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства (визначатиме забезпеченість підприємства основними засобами за фінансової потреби);

– коефіцієнт майна виробничого призначення (дасть можливість визначити забезпеченість майном підприємства для виробничої діяльності);

– коефіцієнт автономії (у даному випадку показуватиме підтвердженість майна власними коштами).

Бізнес-середовище за досліджуваною фазою доречно визначати за такими показниками, як: коефіцієнт оборотності активів для визначення кількості бізнесових комунікаційних контактів, що забезпечили активи підприємства; коефіцієнт загальної ліквідності, який відображатиме, за своїм змістом, достатність оборотних коштів для погашення короткострокових зобов'язань і для бізнес-середовища визначатиме наявність обороту, що окреслить поточну фінансову дієздатність підприємства; коефіцієнт абсолютної платоспроможності (характеризує рівень забезпечення невідкладних (першочергових) фінансових зобов'язань підприємства наявними платіжними засобами на певну дату [6]).

Функціональність забезпечення інвестиційно-партнерського середовища доречно оцінити на основі таких коефіцієнтів: коефіцієнта співвідношення позикових і власних коштів (відобразить функціональну забезпеченість власними коштами порівняно із позиченими, що обумовить ставлення позичальників та інвесторів до фінансово-інвестиційного становища підприємства); коефіцієнт загальної платоспроможності (дасть можливість визначити забезпеченість підприємства активами для покриття позик та фінансових зобов'язань).

Середовище фінансово-економічної безпеки за фазою «функціональна забезпеченість» доречно аналізувати на основі коефіцієнтів: фінансової залежності, що визначить спроможність підприємства забезпечувати свою діяльність власними коштами, а отже, характеризуватиме рівень фінансово-економічної безпеки щодо використання позик; фінансового ризику, що відобразить ризиковість діяльності підприємства в контексті боргових зобов'язань та залучених коштів.

Функціональне відтворення фінансово-інвестиційного середовища підприємства машинобудування можна оцінювати за комплексом показників відповідних підсередовищ. Так, середовище внутрішнього забезпечення пропонується аналізувати за допомогою коефіцієнта дебіторської заборгованості, що визначатиме рівень відтворення фінансових ресурсів підприємства через взаємодію зі споживачами продукції; коефіцієнта нагромадженої амортизації (показник, який характеризує інтенсивність вивільнення іммобілізованих засобів (основних засобів і нематеріальних активів [6]), що відобразить спроможність підприємства відновлювати основні засоби та нематеріальні активи; коефіцієнт оборотності власного капіталу, що дасть можливість визначити відновлюваність власного капіталу за часом. Бізнес-середовище фінансових відносин за досліджуванним функціоналом доречно діагностувати при використанні показників:

– коефіцієнта оборотності оборотних засобів. Як відомо оборотні засоби – це частина засобів виробництва, що цілком спожита впродовж одного виробничого циклу [7, с. 895], «предмети праці», «матеріальні активи», «оборотні засоби», «обігові кошти» [8]. Як зазначають С.Ю. Кулакова, Д.М. Лозовський, перебуваючи безперервно в обороті підприємства, оборотні засоби є джерелом фінансування витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції з моменту утворення виробничих запасів до часу надходження виручки від реалізації готової продукції, чим виконують свою найважливішу функцію – виробничу, тобто забезпечення безперервного процесу виробництва завдяки постійному (безперебійному) процесу формування на

підприємствах запасів та заділів матеріальних активів; оборотні засоби повинні забезпечити своєчасне й точне здійснення платіжно-розрахункових операцій, тим самим вони виконують свою другу функцію – платіжно-розрахункову, що впливає на стан тієї частини коштів, яка залучена до сфери обігу, безпосередньо чинячи вплив на стан розрахунків і в цілому на грошовий обіг [9]. Виходячи із зазначеного, на основі коефіцієнта оборотності оборотних засобів можна визначити рівень їх відновлюваності за часом для створення продуктів – підстави взаємодії зі споживачами, а також для створення заділу розрахунків із постачальниками;

– коефіцієнта поточної ліквідності. Відновлення за цим показником характеризуватиме отримання достатніх коштів підприємства для погашення поточних зобов'язань, а під час аналізу бізнес-середовища відобразатиме дієздатність підприємства відновлювати кошти та розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями;

– коефіцієнта критичної ліквідності. Оскільки коефіцієнт критичної ліквідності показує достатність ліквідних коштів у підприємства для покриття боргів у разі стягнення всієї величини дебіторської заборгованості [10], він є доречним на етапі аналізу функціонального відновлення за бізнес-середовищем для визначення спроможності підприємства відновлювати кошти з урахуванням дебіторської заборгованості.

За фазою функціональне відтворення інвестиційно-партнерське середовище доцільно оцінювати на основі коефіцієнта термінової ліквідності, що відобразатиме рівень відтворення грошових коштів для покриття кредиторської заборгованості у разі настання несприятливої ситуації з продажами, що також є показником статусу підприємства у взаємовідносинах з інвесторами та кредиторами; коефіцієнт термінової платоспроможності дасть можливість визначити відповідно до його призначення рівень відтворення грошових коштів та фінансових інвестицій у платіжні активи для погашення короткострокових зобов'язань. Середовище фінансово-економічної безпеки за досліджуваною фазою функціонального відтворення доречно аналізувати на основі коефіцієнта страхування власного капіталу та коефіцієнта страхування бізнесу, що відобразять резервування коштів для фактично відтворення власного капіталу та майна.

Функціональне розширене відтворення фінансово-інвестиційного середовища підприємства машинобудування існує для накопичення примножених фінансово-інвестиційних ресурсів, що будуть конвертовані як у розвиток підприємства, так і в подальше їх відтворення. Виходячи із цього, середовище внутрішнього забезпечення доцільно оцінити коефіцієнтом покриття запасів, урахувавши те, що, у разі коли значення цього показника менше ніж 1, поточний фінансовий стан підприємства розглядається як нестійкий [11], для розширеного відтворення цей показник повинен перевищувати 1, це буде свідченням того, що підприємство не лише покриває запаси, а й має додаткові кошти на примножене їх покриття; коефіцієнтом забезпеченості оборотних активів робочим капіталом.

Розширене відтворення середовища внутрішнього забезпечення фінансовими ресурсами за цим коефіцієнтом свідчатиме про збільшення робочого капіталу таким чином, щоб власний оборотний капітал забезпечував не лише покриття поточних фінансових потреб, а й боргових зобов'язань. Для аналізу функціонального розширеного відтворення інвестиційно-партнерського середовища доречним є використання коефіцієнта проміжної платоспроможності, який відобразатиме спроможність відтворювати поточні фінансові зобов'язання активами з високим рівнем

ліквідності і, зокрема, показуватиме розширене відтворення високоліквідних активів, що сприятиме підвищенню рівня довіри бізнес-партнерів. Інвестиційне партнерське середовище за цією фазою можна проаналізувати при використанні таких коефіцієнтів, як:

1) коефіцієнта абсолютної ліквідності – відображає рівень розширеного відтворення коштів підприємства, яких би вистачало як на поточні потреби, так і для швидкого погашення поточних зобов'язань;

2) коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів (коефіцієнт фінансового левериджу), є важливим для оцінювання з точки зору інвестиційних партнерів стану інвестиційно-партнерського середовища підприємства щодо наявності довгострокових зобов'язань та їх обсягів, що підтверджуватиме розширене відтворення фінансових засобів для фінансування активів завдяки залученим коштам;

3) коефіцієнта самофінансування, який, за позитивного рівня, свідчатиме про швидший приріст власних фінансових ресурсів порівняно з іншими джерелами їх залучення та визначатиме їх розширене відтворення.

Середовище фінансово-економічної безпеки за цією фазою пропонується оцінювати за допомогою коефіцієнта фінансової стійкості (часткою від ділення довгострокових джерел фінансування на необоротні активи підприємства [12]), що відобразить розширене відтворення довгострокових джерел фінансових ресурсів для фінансування капітальних вкладень в необоротні активи для їх збільшення.

Аналіз функціонального інноваційного відтворення фінансово-інвестиційного середовища підприємства машинобудування за структурними середовищами можна оцінити завдяки використанню таких коефіцієнтів, як:

1) для оцінювання середовища внутрішнього забезпечення:

– коефіцієнт забезпеченості НДДКР власними оборотними коштами, що відобразить рівень забезпеченості реалізації НДДКР/інноваційних проектів незалежно від усієї сукупності витрат на їх проведення:

$$KЗВО_{НДДКР} = \frac{OK_{власні}}{BT_{НДДКР}}, \quad (1)$$

де $KЗВО_{НДДКР}$ – коефіцієнт забезпеченості НДДКР власними оборотними коштами; $OK_{власні}$ – власні оборотні кошти; $BT_{НДДКР}$ – витрати НДДКР;

– коефіцієнт майна інноваційно-виробничого призначення, відобразатиме частку майна інноваційно-виробничого призначення в активах. Відповідно до визначення коефіцієнта майна виробничого призначення цей показник розраховуватиметься за формулою

$$KMVI = \frac{BTMO_{in} + HA}{BTЧА}, \quad (2)$$

де $KMVI$ – коефіцієнт майна інноваційно-виробничого призначення; $BTMO_{in}$ – машини та обладнання, зокрема на лабораторні дослідження та пробне виробництво; HA – нематеріальні активи; $BTЧА$ – загальна величина чистих активів.

Для бізнес-середовища доречним є коефіцієнт термінової ліквідності нематеріальних активів, завдяки якому відобразиться рівень спроможності ліквідних нематеріальних

активів відтворювати фінансову спроможність підприємства через погашення короткострокових зобов'язань:

$$КТЛ_{НА} = \frac{ЛНА}{З_{к-ві}}, \quad (3)$$

де $КТЛ_{НА}$ – коефіцієнт термінової ліквідності нематеріальних активів; $ЛНА$ – ліквідні нематеріальні активи; $З_{к-ві}$ – короткострокові зобов'язання та короткострокові кредити.

Інвестиційно-партнерське середовище за фазою функціонального інноваційного відтворення доречно оцінювати за допомогою коефіцієнта співвідношення позикових і власних коштів на інновації, що відобразить активність підприємства щодо фінансування інноваційної діяльності власними силами, а також коефіцієнта концентрації залучення капіталу на інновації, визначається за формулою

$$КЗИ = \frac{КІ_{залуч}}{ВА}, \quad (4)$$

де $КЗИ$ – коефіцієнт залученого капіталу на інновації; $КІ_{залуч}$ – залучені кошти на НДДКР; $ВА$ – активи підприємства.

Середовище фінансово-економічної безпеки за цією фазою можна оцінити на основі коефіцієнта фінансової незалежності інновацій:

$$КФНІ = \frac{ВКІ}{ДЗІ + ДМПІ + ПЗІ + ВКІ}, \quad (5)$$

де $КФНІ$ – коефіцієнт фінансової незалежності інновацій; $ДЗІ$ – довгострокові зобов'язання щодо реалізації інновацій; $ДМПІ$ – доходи майбутніх періодів за реалізацію інновацій; $ПЗІ$ – поточні зобов'язання щодо реалізації інновацій; $ВКІ$ – власний капітал на реалізацію інновацій.

Економічну віддачу фінансово-інвестиційної середовищної системи за компонентними середовищами пропонуємо оцінювати таким чином:

– середовище внутрішнього забезпечення доречно аналізувати на основі таких показників: рентабельності операційної діяльності, власних засобів, власного капіталу, що визначить рівень віддачі власного забезпечення фінансових можливостей;

– бізнес-середовище доречно аналізувати на основі коефіцієнтів рентабельності продажу за фінансовим результатом від операційної діяльності та рентабельності діяльності;

– інвестиційно-партнерське середовище – коефіцієнта рентабельності за фінансовим результатом від звичайної діяльності та рентабельності продажу за фінансовим результатом від інноваційної діяльності:

$$КРПФР = \frac{ПІ}{ВРЧ}, \quad (6)$$

де $КРПФР$ – коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовим результатом від інноваційної діяльності; $ПІ$ – прибуток від продажу результатів інноваційної діяльності; $ВРЧ$ – чиста виручка від реалізації; середовище фінансово-економічної безпеки –

коефіцієнта рентабельності активів та рентабельності акціонерного капіталу за чистим доходом.

Висновки. На основі проведеного аналітично узагальнювального дослідження запропоновано оцінювати фінансово-інвестиційну середовищну систему підприємства машинобудування у розрізі фаз функціонування підприємства (функціональне забезпечення, функціональне відтворення, функціональне розширене відтворення, функціональне інноваційне відтворення, економічна віддача) та складових середовищ: середовища внутрішнього фінансово-інвестиційного забезпечення, бізнес-середовища фінансових відносин, інвестиційно-партнерського середовища, середовища фінансово-економічної безпеки. Запропоновано здійснювати коефіцієнтний аналіз за кожним середовищем.

Подальші дослідження будуть спрямовані на розроблення організаційно-економічних заходів щодо забезпечення збалансованості середовищ фінансово-інвестиційної середовищної системи та покращення рівня показників, що відображають ефективність функціонування її складових.

1. Маслак О.І. Система показників оцінки інноваційного потенціалу промислового підприємства [Електронний ресурс] / О.І. Маслак, Л.А. Квятковська // Ефективна економіка. – 2010. – №9. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=298>.

2. Кужда Т.І. Соціально-економічне оцінювання та планування інноваційного розвитку машинобудівних підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / Т.І. Кужда. – Львів, 2009. – 23 с.

3. Волощук Л.О. Принципові засади формування системи індикаторів інноваційного розвитку промислового підприємства / Л.О. Волощук // Бізнес-інформ. – 2014. – №2. – С. 163-168.

4. Драган Т.М. Коэффициентный метод анализа инновационного развития предприятия / Т.М. Драган, Е.О. Дружинина // Проблемы теории та методологии бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2010. – Випуск 2 (17). – С. 84-90.

5. Зимовець В.В. Акумуляція фінансових ресурсів та економічний розвиток : монографія / від. д.е.н., проф.В.І. Кононенко. – К. : Ін-т економіки НАНУ, 2003. – 314 с.

6. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.

7. Борисов А.Б. Большой экономический словарь / А.Б. Борисов. – М. : Книжный мир, 2003. – 895 с.

8. Оксєленко Н.О. Оборотні активи як об'єкт та інструмент фінансового управління [Електронний ресурс] / Н.О. Оксєленко. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/30_NIEK_2011/Economics/10_95638.doc.htm.

9. Кулакова С.Ю. Методологічні аспекти управління оборотними засобами підприємства [Електронний ресурс] / С.Ю. Кулакова, Д.М. Лозовський // Ефективна економіка. – 2013. – №11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2516>.

10. Коефіцієнт критичної ліквідності як індикатор платоспроможності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kasner.kiev.ua/koefficient-kritichnoi-likvidnosti-jak-indikator/>.

11. Наказ Міністерства економіки України «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства» від 26.10.2010 р. №1361 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/ministry-of-economy/1343-1361.html>.

12. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент / В.М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2013. – 375 с.

1. Maslak, O.I. (2010). Systema pokaznykiv otsinky innovatsiinoho potentsialu promyslovoho pidpryemstva [System of indexes of estimation of innovative potential of industrial enterprise]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, 9, Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=298> [in Ukrainian].

2. Kuzhda, T.I. (2009). Sotsialno-ekonomichne otsinuvannya ta planuvannai innovatsiinoho rozvytku mashinobudivnykh pidpryemstv [Social-economic estimation and planning of innovation development of the mechanical-engineering enterprises]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Lviv [in Ukrainian].

3. Voloshchuk, L.O. (2014). Printsipovi zasady formuvannia systemy indukativ innovatsiinoho rozvytku promyslovoho pidpryemstva [Basic Framework for Building a System of Indicators of Industrial Enterprise Innovative Development]. *Biznes Inform – Business-inform*, 12, 163-168 [in Ukrainian].

4. Drahan, T.N., & Druzhynina, E.O. (2010). Koeffitsientnyi metod analiza innovatsionnoho razvitiia predpriatiia [Coefficient method innovative enterprise development analysis]. *Problemy teorii ta metodologii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu – Theory and methodology of accounting, control and analysis*, 2 (17), 84-90 [in Russian].

5. Zymovets, V.V. (2003). *Akomuliatzia finansovukh resursiv ta ekonomichni rozvytok [Fundamental principles of forming the system of indicators of industrial enterprises innovative development]*. Kyiv: In-t ekonomiky [in Ukrainian].

6. Zahorodny, A.H., & Voznyuk, H.L. (2007). *Finansovo ekonomichni slovnyk [Financial and economic dictionary]*. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].

7. Borisov, A.B. (2003). *Bolshoi ekonomicheskii slovar [Great Dictionary of Economics]*. Moscow: Knizhnyi mir [in Russian].

8. Okselenko, N.O. (n.d.). Oborotni aktyvy yak ob'ekt ta instrument finansovoho upravlinnia [Current assets as an object and instrument of financial management]. *rusnauka.com*. Retrieved from http://www.rusnauka.com/30_NIEK_2011/Economics/10_95638.doc.htm [in Ukrainian].

9. Kulakova, S.Yu., & Lozovskyi, D.M. (2013). Metodolohichni aspekty upravlinna oborotnyimi zasobamy pidpryemstva [Methodological aspects of enterprise circulating assets managing]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, 11. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2516> [in Ukrainian].

10. Koeffitsient krytychnoi likvidnosti yak indyikator platospromozhnosti. (n.d.). *kasner.kiev.ua*. Retrieved from <http://kasner.kiev.ua/koefficient-krytychnoi-likvidnosti-jak-indikator/> [in Ukrainian].

11. Nakaz ministerstva ekonomiky Ukrainy «Pro vnesenna zmin do metodychnykh rekomendatsii shchodo vnesennia oznak neplatospromozhnosti pidpryemstva ta oznak dii z prykhovuvannia bankrutstva, fiktyvnoho bankrutstva chy dovedennia do bankrutstva» vid 26.10.2010 №1361 [Order of the Ministry of economy of Ukraine «On amendments to the Methodological recommendations on identification of signs of enterprise insolvency and evidence of acts of bankruptcy concealment, fraudulent bankruptcy or bringing to bankruptcy»]. *profiwins.com.ua*. Retrieved from <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/ministry-of-economy/1343-1361.html> [in Ukrainian].

12. Sheludko, V.M. (2013). *Finansovy menedzment [Financial Management]*. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].

Е.А. Бояринова, канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры менеджмента, НТУ Украины «Киевский политехнический институт» (г. Киев, Украина)

Методические аспекты оценивания финансово-инвестиционной составляющей функционирования инновационно ориентированного предприятия машиностроения

Предложено систему показателей оценки финансово-инвестиционной средовой системы инновационно ориентированного предприятия машиностроения в разрезе фаз его функционирования (функциональное обеспечение, функциональное воспроизведение, функциональное расширенное воспроизводство, функциональное инновационное воспроизводство, экономическая отдача) и составляющих сред: среды внутреннего финансово-инвестиционного

обеспечения, бизнес-среды финансовых отношений; инвестиционно-партнерской среды, среды финансово-экономической безопасности.

Ключевые слова: финансово-инвестиционное обеспечение, система оценивания, финансово-инвестиционная среда, предприятие машиностроения.

K.O. Boiarynova, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Management Department, National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute» (Kyiv, Ukraine)

Methodical frameworks for evaluation of financial and investment component of functionality of innovation-oriented enterprise belonged to machinery industry

The aim of the article. The aim of the article is to develop the methodical frameworks for evaluation of financial and investment component of functionality of innovation-oriented enterprise belonged to machinery industry.

The results of the analysis. The author has analyzed approaches to evaluation of financial and investment component of the innovation-oriented enterprise activity. The article detects the sense of financial and investment environmental system of the enterprise and its constituent environments. The author has proposed a system of indices for evaluation of financial and investment environmental system of the innovation-oriented enterprise belonged to machinery industry, showing enterprise functioning phases (functional maintenance, functional reproduction, functional expanded reproduction, functional innovative reproduction and economic return) and environments' components (internal financial and investment support environment, business environment of financial relationships; investment and partnership environment, environment of financial and economic security). The article substantiates application of ratios of liquidity, solvency, financial stability, financial security, asset turnover, profitability and payback, which are distributed and adapted for evaluation of phases of functioning of machinery industry enterprises and evaluation of phases of functioning of machinery industry enterprises. The author has suggested to do the coefficient analysis of the innovative reproduction phase with the use of the following figures: a ratio of research engineering working capital financed by equity to total assets, an innovation-oriented assets ratio (the environment of internal financial support), a quick liquidity ratio of intangible assets (the business environment of financial relationships), a ratio of capital involved for innovations (the investment and partnership environment), ratio of financial independency of innovations (environment of financial and economic security) and, in addition, ratio of sale profitability related to innovative activity financial result, which is used for evaluation of economic return phase (innovative and partnership environment).

Conclusions and directions of further researches. The author has substantiated that the analysis of the functionality of innovation-oriented enterprise of machinery industry should consist of financial and investment component evaluation, namely financial and investment environmental system owing to the coefficient analysis of its constituent environments, which contains figures of their functionality state. The further research will be aimed at the development of organizational and economic measures regarding providing balanced nature of the environments of financial and investment environmental system and enhancement of levels of the ratios indicating efficiency of functioning of its components.

Keywords: financial and investment support, evaluation system, financial and investment environment, machinery industry enterprise.

Отримано 26.01.2016 р.